XXXV. évf. Cluj-Kolozsvár, 1925. Október 10. szám.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapította: Dr. BOROS GYÖRGY.

Meghivó

a Dávid Ferenc-Egylet közgyülésére nov. 7-én.

Tisztelt és szeretett tagtársaim. Közeleg a kedvező alkalom, hogy tagtársaimat ujból személyesen üdvözölhessem. Szeretném, ha tagtársaim megéreznék, mennyire igaz örömet okoź ez nekem. Szeretném, ha önök mindnyájan szentelnének nekem, vagyis az elnökségem alatti Egyletnek egy pár percet.

Személyes jelenlétöket óhajtom és kérem. De kérem azokat, akik nem jöhetnek el személyesen, mutassák meg jóakaratukat azzal, hogy legyenek örökös alapitó tagok.

Kérem a fiókegyletek elnökeit, illetve titkárait, hogy minél előbb küldjék be a főtitkárhoz évi jelentésüket.

Remélem, hogy a Nőszövetségekről is kapunk elszámolást.

Szállja meg lelköket a buzgóság és a szeretet hatalma s cselekedjenek mindnyájunk előtt kedves dolgot.

Kolozsvár, 1925. évi szept. hó 29.

Kéri és várja

Br. PETRICHEVICH-HORVÁTH KÁLMÁN
elnök.

Unitarian school for the ministry
Berkeley
California
America

10 X 925

A lelkészi továbbképző.

Egy angol nyelvü füzetben olvasom: „Wells H. G. amerikai történetiró „A történelem körvonalai“ cimü nagy müvének záró fejezetében leirja azokat az állapotokat, amelyekben ma élünk s a jelen nemzedékre nézve ezeket a feltünő kifejezéseket használja: Egy nemzedék az ujranevelődés, vagy összeomlás válaszutjánál. A sok nyomasztó szükség mellett — mondja —, mindenek mögött ott áll mindnyájunkra az ujranevelődés szüksége. Nem lehet egy jobb világ alapköveit — amelyben a jogtalanságot, önző versenyt és háborut igazságosság, cooperatio és béke váltja fel — lerakni addig, amig meg nem győztük az embereket arról, hogy sok fontos dologra nézve gondolkozásukat meg kell változtatniok. A fejtegetés követése, mely elsősorban a tudományos vizsgálódás eredményeinek humanizálását, másodsorban az élet alapértékeinek ujrabecslését s harmadszor az emberi természet lehetőségeiről való felfogásunk revideálását kivánja — messze vezetne.“

Kérdem, mi az, ami az ember körül történő dolgoknak magyarázatát adja? Ez a vallás volt a multban s e feladat a vallásé a jelenben. A hibás vágányra tévedt kultura véres eredményei kiáltanak a vallás apostolaiért s kérik a lelkek meggyógyitását. És honnan veszik az apostolok a sziv szeretetének azt a bőségét, a lélek világosságának azt a fényét, amire a jelennek szüksége van? Honnan nyerik azt a lelket, melyben a szenvedély szeretetté, a gyengeség erővé s a pusztulás életté alakul át?

A szivek megtisztitásának s a lelkek megtermékenyitésének szüksége s a hivatással járó, Isten és a történelem előtti felelősség érzete gyüjtötte össze az unitárius gyülekezetek lelkészeit szeptember 1., 2. és 3. napjaira Székelykereszturra továbbképző tanfolyamra. Hogy kik és miről beszéltek Székelykereszturon, azt az Unitárius Közlöny felsorolta két megelőző számában. Ma megállapithatjuk, hogy a gondosan összeállitott sorrend eleitől végig betartatott, sőt itt-ott tanulságos eszmékkel bővült. Ezért az elnökséget elismerés illeti. Az előadásokat élettapasztalatok tették tanulságosakká, nehány közülük a tudományos kritikát is kiállja s egy-kettő a tudományos megalapozottság mellett szárnyal is. Ez az előadók érdeme. A hallgatóság a másfél óráig tartó előadásokat is mohón veszi be. Ennek a hallgatóságnak érdemes a legértékesebbet feltálalni. A három napi tartozkodást a kereszturi iskola és tanárai tették kellemessé. Ezért mindnyájan köszönettel tartozunk.

Az emberiség megváltásának munkája közben sem szabad elfelednünk: Suprema lex salus rei publicae. — Hogy történelmi egyházunk keretei között kell felismerjük és teljesitsük azt a feladatot, melyet a jelen vállunkra helyez. Először látnunk kell az emberiség ujranevelésének nagy munkájában az unitárius kereszténység hivatását és szerepét. Az uj kornak uj tömlőre van szüksége. A gyülekezeti kereteket kell kiépitenünk. Igazi keresztény gyülekezetek és a bibliai jó pásztorok tudják a célt szolgálni. Olyan szegények vagyunk, hogy elveszifeni valónk semmi nincsen. Jövő-

ben a továbbképzés konkrétebb célokat szolgálhat, akkor az előadások céltudatosabbakká s az egész eredmény még valóságosabbá lesz.

Hajtsuk meg mégegyszer az elismerés lobogóját azok előtt, akik ez uton a sikerült lépést megtették. *K. S.*

A kötelességtudás áldozata.

(Gálfalvi Kálmán 1882-1925.)

E helyen sokszor emlékezünk meg kiváló emberekről, kik hivatásuk közben embertársaik érdekét a maguké fölé helyezték s életükkel és tetteikkel unitárius egyházunk javát, előmenetelét munkálták.

Ezek sorába tartozott *Gálfalvi Kálmán* is, foglalkozására CFR főmozdonyvezető s brassói egyházközségünk derék, buzgó presbitere.

Rangja és állása nem volt oly magas, hogy tömegek életét kormányozhatta volna, de napról-napra százak és ezrek élete fölött példaadólag őrködött, midőn a vasparipával gondosan száguldott. A polgári életben egyszerü helyet foglalt el, de szaktudása, komoly hivatásérzete és kötelességtudása pályáján a legelsők közé emelte. Nevét a hir nem hordta szárnyon, mert egyszerü foglalkozásban akármilyen kiváló legyen is valaki, aránylag szük körben marad; de kartársai és fölebbvalói elismerését és becsülését mindig kitüntető módon élvezte. Tetteiről életében nem irtak legendákat az ujságok, de a veszedelem pillanatában, a halál torkában, élete önfeláldozásával a legnagyobb legendás tettet vitte véghez: egy egész vonat személyzetének és utasainak életét ugy mentette meg, hogy még sebesülés sem történt — de ő maga meghalt a férfikor legszebb idején, 43 éves korban.

A kötelességtudás áldozata lett. Méltó, hogy nevét legalább e szerény helyen feljegyezzük s emlékét példaadásul a helyénmaradó, kötelességét utolsó lehelletéig teljesitő, római őrtálló katona emléke mellé állitsuk.

Miért?... Augusztus 25-én este — valószinüleg egész Erdélyben — óriási szélvihar dühöngött, félelmetesen cikázó villámtól kisérve. A koromsötét éjszakában a Brassó felé igyekező vonat Földvárról Botfalu felé elindult, amikor a botfalui pályaudvaron a szolgálat gondatlanságából szabadon és fékezetlenül álló egy teherkocsit a szélvihar megragadja s fokozódó erővel félelmesen viszi szembe az utasokkal megtömött vonatnak, mely rendes menetsebességben halad. A két állomás közötti vonal közepe táján a mozdonyon a rémes idő miatt most még jobban figyelő Gálfalvi Kálmán a villámlás fényében hirtelen észreveszi, hogy vonat rohan vele szembe. Nem gondol menekülésre, nem félti a saját életét. Ő szolgálatban van, ő esküt tett, neki tudni kell kötelességét. Csak annyi ideje van, hogy a mit sem sejtő fütőnek erélyesen odaszóljon: „fogózz meg“ s ő maga gyorsan lefékezi a vonatot s erősen tartja kezét a féken, midőn a következő pillanatban az összeütkö-

zés megtörténik, a teherkocsi felső része pozdorjává törik, de tengelye elhajlik, kereke befuródik a még mozgásban levő mozdony alá, megbillenti a magas sulyponttal biró hatalmas alkotást s a mozdony hirtelen lefordul a pályáról. A vonaton mindenki sértetlen marad, a még elég korán történt és jól sikerült fékezés folytán az utasok csak nagyobb rázkódást éreznek, mert a mindig gondos, mindig figyelmes, kötelességtudó, százak életét mentő Gálfalvi Kálmán, bár gépészektől átszurva, forró viztől összeégetve, de a felborult mozdonyon is helyén van . . . s ő egyedül halott.

Megfagy a vér ereinkben, midőn fájdalmasan kérdezzük, mikor lesz már vége a sok felületességből származó sok emberhalálnak? Meddig szedi még áldozatát a szolgálati könnyelmüség és gondatlanság, mely rendszeresen a legjobbakat kéri áldozatul?... A kérdésre nincs felelet. Az alvó lelkiismerethez az ártatlan vér ébresztő szava sem jut el. Fájdalom, áldozatok vannak és lesznek...

A temetés augusztus hó 28-án volt olyan részvét mellett, milyent Brassó rég az ideje nem látott. Az egyházi szertartás után a szónokok egész sora vonult fel a koporsó mellett, hogy a kötelességteljesités vértanuját és az önfeláldozás egy ujabb tragikus hősét méltó szavakkal bucsuztassa.

Az óriási tömegben, messze földről is eljött nagyszámu kartárstól körülvéve, a koporsó mellett két sáppadt arcu, megtört lény könnyezett: özvegye és egyetlen testvére: Gálfalvi Sámuel székelykereszturi főgimnáziumunk kiváló igazgatója. Ők az igazi vesztesek.

Könnyes szemünk rájok vetődik s mi az egyházi veszteséget is érezve, néma fájdalommal gondoljuk el, hogy a tőlünk örökre távozó, nemes lelkületü, egyházias érzületü, intelligens megjelenésü, társadalmilag is finom és müvelt, kedves és derült kedélyü Gálfalvi Kálmán nem mindig virágos életutja egy szerény unitárius papi házból indult ki. Onnan hozta magával azt a lelkületet, melynél fogva a veszélyben is ő más nem lehetett, csak áldozat. E lelkületnél fogva volt az elsők között az egyházi kötelességek teljesitésében is, mely miatt soha panasz ajkán nem fakadt. Ezért volt az elsők között, mikor az épitendő templomra kellett megajánlani, teljesitette itt is vállalt feladatát oly pontosan, mint kevesen rajta kivül. Ezért volt hitében erős és buzgó, vallásához hü, egyházához ragaszkodó, a terhek hordozásában példaadó, soha nem zugolódó, a szolgálatban önfeláldozó. Hisszük, hogy amidőn elvesztette életét azért, hogy annyi szülőnek, gyermeknek, testvérnek könnyei meg ne eredjenek: megtalálta azt megdicsőült lelke állandó örömében.

Szép életének drága emléke legyen örökké áldott! **Kovács Lajos.**

Köszönetnyilvánitás. Nem mulaszthatom el megemlitését annak, hogy a püspöki vizsgálószék ittjártakor két hivem, id. Tóth Jánosné és Tóth Kálmánné egy urasztali és egy zöld bársony éneklőteritőt is ajándékozott 2064 leu értékben. Fogadják a nemesszivü adakozók az egyházközség nevében is hálás köszönetemet. *Benczédi Ferenc* lelkész.

NŐK VILÁGA.

Célnál.

(Arad, 1925. aug. 12.)

Tipegve jő. Leül mellém a padra.
Én olvasok s nem látom őt;
Csak nézi-nézi csöndesen
A sok jövő-menőt.
És fölpillantok egyszer
Mély kékszemmel találkozom,
Öreg anyóka... Istenem! Ugy rácsodál-
[kozom.
Arca már csupa vén redő,
De kékszeme, óh, az csodás!...
Benne (tán égi gondolattól)
Ragyogó ifju lobogás.
Beszélni kezd, mint régi ismerőssel:
„Nehéz sort értem, asszonyom!
Tizenkét gyermek anyja voltam
S tizet temettem egykoron.
Jó urammal mi egyek voltunk,
Már nyugszik ő is csöndesen...
Két drága hősöm, katona fiam
Sirattam el keservesen.
Kiállottam. Most dúsnak érzem
Kifosztott szegénységemet,
Legyen hála az Urnak érte,
Hogy lelkemet nem törte meg.
Mert dús vagyok hálaadásban
Istennek élek egyedül.
Az emberektől mit se várok
S a bánat igy már elkerül.“
— Köszönt s már indult is.
Rajongó kékszeme
Szivemnek mélyire
Hő vágyat olt bele.
— — — — — — — — —
Névtelen hősök, Isten regimentje:
Ti fehér léleklobogók!
Földi salaktól igy megtisztulva,
Ti, ti vagytok a boldogok.
— — — — — — — — —
Utána nézek meghatottan
S szemem az égre emelem:
Mig magadhoz szólitasz Uram!
Pár ilyen évet adj nekem.

ÜRMÖSI KÁROLYNÉ.

Felhivás

az összes unitárius nőszövetségekhez.

Kedves amerikai vendégünk: Mrs. St. John látogatása idején kifejezésre juttatta azon — minket, itteni unitárius nőket — kitüntető óhajtását, hogy szeretne bővebbet tudni felőlünk.

E célból nagyon kérjük összes Nőszövetségeinket, hogy a következő kérdésekre pontos válaszukat az őszi Főtanács ideje előtt beküldeni sziveskedjenek, hogy erről a közgyülésen jelentést tehessünk:

1. Hány tagja van Nőszövetségüknek?
2. Kik a vezetői. (Elnök, titkár, jegyző, pénztárnok)?
3. Mi a munkaköre a Nőszövetségnek?
4. Mikor, hol, milyen időközönként jönnek össze?
5. Eddigi munkásságuk célja és eredménye?
6. Mennyi az évi tagdij?
7. Kit jelölnek meg, mint állandó levelezőt a központtal?

Kolozsvár, 1925. szeptember 17.

A kolozsvári „Unitárius Nőkszövetsége“ választmánya nevében hitrokoni szeretettel:

Dr. Boros Györgyné
a kolozsvári „Unitárius Nőkszövetsége“ ügyvezető alelnöke.

Ürmösi Károlyné
főtitkár.

Tudósitás Marosvásárhelyről.

Szép és impozáns ünnepségek keretében zajlott le városunkban Dr. Boros György egyh. főjegyző látogatása. Nem feladatom erről részletesen beszámolni, hanem az ezzel kapcsolatosan történt és bennünket asszonyokat közelebbről érintő és érdeklő dolgokról kivánok szólani.

Aug. hó 31-én délelőtt gyülést tartottunk az imaházban Dr. Boros György, Halmágyi János és Ürmössy József urak jelenlétében. Dr. Boros György üdvözli a jelenlevőket és köszönetét fejezi ki a vidékről bejött tiszteletes asszonyoknak, tanitónéknak, s általában a hölgyeknek, hogy oly szép számban megjelentek. Ezek után rátér a gyülés tulajdonképeni céljának ismertetésére, lelkes és meggyöző szavakkal ecsetelve annak a szükségességét, hogy a nők minden egyházi mozgalomban részt vegyenek és ott ahol a helyzet ugy kivánja segitségére siessenek a magyar szónak, a felekezeti iskolának. És hogy tevékenységük szét ne forgácsolódjék, hogy mindenben egységesen járhassanak el, megalakitottnak jelenti ki, a Dávid Ferenc Egylet keretén belül müködő marosköri Unitárius Nők Szövetségét, s felhivja a hölgyeket, hogy ezenkivül minden városban és faluban alakitsák meg külön-külön az Unit. Nők Szövetségét. Halmágyi János esperes felolvassa a vezetőségre ajánlott hölgyek névsorát, mely szerint megválasztanák:

Elnöknek: Dr. Sárkány Miklosné,
Alelnököknek: Farkas Albertné, K. Nagy Árpádné, Mikó Lászlóné,
Titkárnak: Dr. Kerekes Istvánné,
Jegyzőnek: Dr. Mán Sándorné,
Pénztárnoknak: Zsakó Kálmánné,
Választmányi tagoknak: Özv. Pálffy Ferencné, Ádám Mihályné, Halmágyi Jánosné, Pethő Kálmánné, Keresztesi Dénesné, Herszényi Zoltánné ,Platz Ferencné, Bedő Árpádné, Gál Elekné és Török Elekné urasszonyokat.

A gyülés a jelölteket egyhangulag elfogadta.

Midőn eme megalakulásról beszámolunk, nem mulaszthatjuk el megemlékezni a Dávid Ferenc Egylet keretein belül és azzal karöltve itt helyben eddig is müködött Nők Szövetségének három évi eredményes szép munkájáról. Dr. Sárkány Miklósné vezetésével igen kedves, jól sikerült ünnepélyeknek a rendezője volt, a D. F. E. megalakulása 1922. junius 4. óta. Első felolvasó ülését ugyanez év okt. 1-én tartotta, s nemsokára azután szomoru kötelességet teljesitett a D. F. E. elhunyt elnöke Csongvay Lajos ügyvéd iránt érzett kegyeletes háláját rótta le 1922 november hó 5-én tartott felolvasó ülésén. Dr. Sárkány Miklósné szép megnyitójában méltányolta az elhunyt érdemeit és kifejezésre juttatta az egylet elévülhetetlen örök háláját. Ezen felolvasó ülésen az egylet egyhangulag Dr. Sárkány Miklósné urasszonyt bizta meg az elnökséggel. Ugyanez évben még jól sikerült Petőfi-ünnepélyt rendezett, a halhatatlan költő születésének 100 éves évfordulója alkalmával. 1923-ban jan. 6-án indult meg az egyleti munka, amikor a Nők Szövetsége az

unitárius tanulók részére szeretetadományok kiosztásával mesedelutánt rendezett. Felolvasó ünnepség tartatott még febr. 2, márc. 3, ápr. 8, nov. 4 és dec. 2-án. 1924-ben a nők lelkes buzgósága folytán az egyleti müködés jan. 4-én indult meg, a szeretet ünnepéllyel. Egyleti ünnepélyek rendeztettek még: febr. 3, márc. 9, ápr. 6, okt. 6. és nov. 2-án. Ezen ünnepélyek közül legkiemelkedőbb volt a szeretet ünnepélyen kivül a „Jóltevők ünnepe“ nov. 2-án, amikor Rédiger Géza lelkész, Derzsi János és Derzsi Biás István jóltevőkről tartott emlékbeszédet. A jelen év azonban, 1925. az egyleti élet szempontjából a legtartalmasabb. Jan. 4-én mese-délután és szeretetünnepély a nők tevékenysége folytán a szokott szép sikerrel. Március hó 1-én felolvasó ünnepély. Aprilis hó 19-én Jókai-ünnepély. Dr. Sárkány Miklósné megnyitójával, Rédiger Géza lelkész emlékbeszédével, számos szavalat és énekszámmal. Junius 7-én Kriza ünnepély. Aug. 30-án a püspöki vizitációval kapcsolatosan rendezett müsoros ünnepély a ref. Kollégium disztermében, szép erkölcsi és anyagi sikerrel, amennyiben persely-adományból kettöezerkettőszázötvenegy lei volt a tiszta bevétel az épitendő templom javára. A Nők Szövetsége gyüjtésének köszönhetjük az imaház uj függönyeit is; a gyüjtés eredménye egyezerkettőszázharminc lei. A függönyöket megvarrta Zsakó Kálmánné urasszony, fogadja ezuton is hálás köszönetünket érte. Röviden számoltunk be három év szorgalmas munkájáról, de még nem mondottunk el mindent. Most, midőn nemsokára már nyilvánosan is megalakitjuk a helybeli Unitárius Nők Szövetségét, legelőszőr is el nem muló hálánk és köszönetünket fejezzük ki a vezetőknek. Kivánjuk, hogy áldásos müködésüket tovább folytatva, hasznára válljon munkájuk a köznek, az unitárius szellem fejlődésének és erősödésének! Isten áldása legyen rajtuk és munkájukon! Marosvásárhelyen, 1925. szept. 14-én.

Dr. Kerekes Istvánné.

Van-e minden unitárius községben és városi gyülekezetben Nőszövetségünk?

Felteszem a kérdést s szeretném, ha az lehetne rá a felelet, hogy van. Azonban még ma sem mondhatjuk el ezt s ezért még ma is tárgyalnunk kell, hogy mi a jelentősége a Nőkszövetségének falun és városon is.

Mi az oka annak, hogy még nem alakitottak mindenütt Nőkszövetségét? Körülbelül az, hogy a faluk és városok intelligens női nem ébredtek tudatára, milyen nagyjelentőségü egyházi életünkre nézve, hogy unitárius nőink együtt egyesületi életet éljenek.

Tizennégy-tizenöt éve, hogy Homoródszentpálon inditványoztam a Nőkszövetségének megalakitását s ennyi ideig vezettem. Akkor még csak két községben volt az udvarhelyi körben nőegylet, Homoródalmáson Ajtai Jánosné, Karácsonyfalván Demeter Dénesné papnétársaim vezetése alatt és az ők buzditásukra alakitottam meg én is községünkben. Legkedvesebb témánk volt találkozásunkkor, amire mindig szivesen visszagondolok, nőegyleteink.

Ezt nem azért irom, mintha a magunk munkáját ki akarnám emelni, hiszen 14—15 évvel ezelőtt csak ugy sejtettük, hogy a nőegylet munkálkodása falun is nagyjelentőségü lehet. Ilyenszerü sejtések között indultam el az egyesületi munka vezetésére. Ez buzditás lehet azon papnétársaimnak, kik talán félnek is az egyesületi munka megkezdésétől. Tapasztalatból mondhatom, hogy nem kell félni e munkától. Csak egyszer legyen megalakitva a Nőkszövetsége, a *szeretet* érzése többi asszonytársainkhoz mindig rávezérel a helyes utra. Különben is ma már részletes utasitással szolgálnak kolozsvári vezetőségünk és vidéki régebb müködő nőegyleteink vezetői is, csak hozzájuk kell fordulni.

Célunk: tudatára ébreszteni nőinket, hogy mint nők, milyen nagy szellemi értéket képviselnek egyházi életünkben, mert mi vagyunk hivatva arra, hogy elősegitsük az egyházias közszellem felfrissülését.

A Nőkszövetségében beszélhetjük meg egymás között legbensőségesebben, hogy lehetünk jó anyák és jó feleségek; hogyan javithatjuk meg a mai közerkölcseiben oly romlott társadalmat.

Ezek mind olyan szép, nagy és szent célok, melyek megvalósulásáért szeretném fenti kérdésemre azt a választ kapni: igenis minden unitárius községben és városi gyülekezetben meg van alakitva a Nőkszövetsége és fenti magasztos célokat tartva szemelőtt, munkálkodik.

Ürmösi Józsefné.

A homoródszentpáli unitárius nőegylet szept. 6-án nagyszabásu összejövetelt tartott a népház nagytermében, Az összejövetelt Bencze Gáborné elnöknő imádságával kezdtük. Azután Ürmösi Józsefné tartott rövid beszédet a viszontlátás örömére. Megemlitette, hogy a kolozsvári nőegyesületek épen most Cantacuzino hercegasszony felhivására készülnek válaszolni, hogy feltárják a magyar gyermeket és családot ért sérelmeket. Ezután Bencze Gáborné olvasott fel a „Magyar nép“-ből egy elbeszélést és több népies adomát és Szabó Józsefné ügyes székely asszony egy novellát. Végül kedélyes beszélgetés után szétoszlott a társaság. *(Jelenvolt.)*

A szováti unitárius templom falfestményei.

Ritka nevezetes emlékkel gyarapitotta egyháztörténeti kincseinket két buzgó egyházi belsőemberünk. *Antonya* Mihály szováti unitárius papunk ősrégi *szováti* templomunkban a falak javitása közben falfestményeket fedezett föl. A leletről rögtön jelentést tett a Főhatóságnak s táviratilag értesitette Kelemen Lajos tanár levéltárost is, aki Szovát történetével ismerős. Ő a Főhatóság megbizásából kiszállott s az 1300-as évek első felében épült templomban Antonya Mihály és hasonló nevü fia, valamint Bede Emil tanuló segitségével a szószékkel szemben levő déli templomfalon két képet talált. Majd távozása után a javitási munkálatok folytatása közben az északi falon az eddigieknél még nagyobbszabásu falképre bukkantak. Antonya Mihály ekkor ujra rögtön személyesen leutazott Kolozsvárra s most már *Tóth* István festőmüvész, rajztanárunk ki-

ment Szovátra és háromnapi megfeszitett munkával két alkalommal a képekről pontos körvonalmásolatokat, u. n. pauzrajzokat vett föl és azokat le is festette.

Nem lehetünk eléggé hálásak a képek fölfedezőjének és lefestőjének, mert tettükkel egy rendkivül ritka és nagyértékü mükincset mentettek meg a nyomtalan elpusztulástól.

Régi templomainkban nem ritkaság, hogy a százados mész- vagy esetleg vakolatrétegek alatt a középkori festőmüvészet egy-egy érdekes emléke lappang. Ilyenek vannak 1419-ből *székelyderzsi* templomunkban, ilyenek voltak *homoródszentmártoni, nagyajtai sepsikilyéni* és *nyárádszentlászlói* (1497—98.) templomainkban. Ezeket le is festették. Ezeken kivül még nehányban találtak részleteket vagy nyomokat, de a legtöbb helyen az emberek hozzá nem értése miatt azok megsemmisültek. Minden ilyen festmény elpusztulása régi müvészetünk eléggé meg nem siratható kára s mindenik megmentése örök érdem és szolgálat a magyar müvészettörténet javára.

Ezt a szolgálatot tette most a szováti emlékek megmentésével Antonya Mihály és Tóth István nekünk és a müvészettörténetnek.

A templom a kihalt *Suky*-család kegyuri temploma volt s már 1348-ból egy oklevél emliti, hogy Alsó- és Felsőszovát határa rajta megy át. A festményeket is kétségtelenül a Sukyak készittették. Akkor a templom természetesen katholikus templom volt s a képeken látható jelvények, a kehely, a hármas pápai korona, róm. kath. szerzetesi ruházatok stb. mind ezt mutatják. De ugyanezek elárulják a festmények korát is.

Az előbb talált kisebb, töredékes festmények a XIV. század végéről, vagy a XV. sz. elejéről valók. Ezek egyike a *halott Jézust ölében sirató Máriát* ábrázolja (Pieta) s mellette egy rongált képrészlet, valószinüleg a *megdicsőült Jézust.* Ennél sokkal nagyobbszerü azonban az északi fal falképmaradványa, mely a *föltámadást és megdicsőülést* tartotta fönn s közel száz alakjával egyike a legnagyobbszabásu és legszebb ilyennemü erdélyi müveknek. Ez a kép körülbelül a Mátyás király idejéből való s mintegy 450 éves. Sajnos, az egészet bevakolása idején, ezelőtt mintegy 300—350 évvel annyira össze-vissza csákányozták s szinei annyira elfakultak, hogy fenntartása lehetetlen volt s lerajzolásuk és lefestésük után kénytelenek voltak bevakoltatni. Azonban ez előtt oly pontos másolatok készültek róla, hogy azok alapján akár az egészet ujra meg lehetne festetni. A két régebbi töredéket pedig meg is hagyták s azok igy ritka érdekes látnivalói lesznek a hatszázados templomnak.

Midőn a fölfedezőnek és a festőnek itt, a nyilvánosság előtt is lerójuk hálánkat és kifejezzük nagybecsü kulturszolgálatukért meleg köszönetünket, ezt azzal az óhajjal tesszük, hogy bár minden régi templomunk javitásánál ily körültekintő és lelkiismeretes pappal s oly odaadó, szolgálatkész müvésszel találkoznánk, mint most Szováton. Munkásságuk eredménye egy nagybecsü müvészeti kincs. De kincs példájuk is. Isten áldja meg egyházunkat sok ilyen müvészi és emberi értékkel. *K. L.*

Missziói munka.

A nyáron szülőfalumban tartózkodva s onnan járva el egyházunk egyes vidékeire, köreibe, egyházközségeibe, a legnagyobb örömmel állapitottam meg, hogy a legtöbb helyen nemcsak érzik a hivatásos élet szükségét, hanem neki is fogtak a legjobb akarattal a népmüvelés fáradságos, de fölemelő munkájának.

A kereszturköri missziói tevékenység látszik olyannak, amely kevés módositással, illetőleg a központi missziói szervnek a bevonásával a legsikeresebb valláserkölcsi munkát és legmaradandóbb hatást biztosithatná.

Az a legkönnyebb és a legtermészetesebb, hogy ha 5—6 szomszédos egyházközség belső- és esetleg némely világi emberei (férfi és nő) egymás után következő bizonyos vasárnapokon istentisztelettel egybekötött templomi ünnepélyeket rendez s ezzel kapcsolatban keblitanácsokat tart.

Siménfalván a legutóbbi ilyen ünnepségen voltam jelen, ahol áhitatos és magasztos istentiszteletben volt részünk s egyéb gyönyörködtető számok mellett egy mindenkit megragadó felolvasást hallottunk a házasságról.

Presbiter afiai is megnyilatkoztak s mikor eltávoztunk, az volt az érzetünk, hogy a testvéries érzésben, az egyház szeretetében, a valláserkölcsi élet értékelésében gyarapodtunk.

Megelőzőleg is hallottam, akkor is láttam s természetesnek is tartom, hogy hiveinkre az ilyen összejövetelek a legjobb hatással vannak. A templom megtelik, de a tele templomban a sziv is megtelik szent érzeményekkel, a bizalom is visszaszáll a lélekbe s a hit is megerősödik az ember bensejében. Hiveink nagy tömegében ma is megvan a jóakarat, a jó érzés, a remény, a hit és a szeretet. Csak a durva világ ijesztette meg, de a biztatásra ujból felmelegednek és nekibátorodnak az életnek. Nem is lehet ez másképen. A mi erdélyi magyarságunk évszázadokon át szivta magába az emberséges tanitásokat s gyakorolta a jóakaratot másokkal szemben. Mi unitáriusok különösen ugy alakultunk ki, hogy hiveink lakóhelyeiken egymás támogatásában forgolódtak s a jóbaráti és testvéri érzést ápolgatták.

Most már ez a nép — átesve a háborut követő sok csalódáson és felismerve egyházában az őt szülői aggodalommal és gondoskodással támogató intézményt — lassanként visszakapja régi bizalmát és maga is a tevékenykedő, az áldozó táborba áll.

Kicsiny dolog, de felemlitem, hogy a mult nyáron Kismedeséren prédikáltam az erdő szélére épitett vadregényes kicsiny templomunkban. A templom igen szomoru állapotban volt s kértem hiveinket a rendbeszedésére. Szándékukban is volt s meg is igérték. Egyszersmind azt is mondták, hogy mikor ujból odamegyek, akkor már készen lesz. A nyáron a szépen rendbehozott templomban templomoztunk. Együtt adtunk hálát az Istennek s boldogságukból csak az hiányzott, hogy nincsen iskolájuk és kifejezték,

hogy erejükön felül is segitenék egyházunkat, ha egy unitárius iskolát kaphatnának.

Szolgatársaim és hiveink! Fogjunk össze és találjunk egymásra egész egyházunk minden községében! Elöljáró és vezetett szolgálja az Urat és szolgálja azt a szellemet, azt a hivatást — és igy töltse be a küldetést (misszió) — melyre mindannyiunkat s minket mint egyházat és népet az Isten elküldött, kiválasztott. Az egyes körökből és körletekből a Főtanács előtt a mult évi munkáról az értesitést várom.

K. E.

Teol. Akadémiai megnyitó. Teol. Akadémiánk megnyitója a főt. Püspök ur jelenlétében 1925. szeptember 30-án volt. Ünnepélyes imát dr. Boros György főjegyző-tanár mondott. Dr. Kiss Elek dékán rámutatott arra a hivatásra, mely a mi Magyar Unitárius Egyházunkra s ennek kebelében különösen a Teol. Akadémiára vár. A hallgatókkal hivatásos feladatukat iparkodott megértetni s Isten áldását kérte a tanárok és hallgatók közös, lelkes munkájára. Dr. Várady Aurél isk. f. ü. gondnok szintén e nemben beszélt s főt. Püspök ur atyai és főpásztori intelmeit mondta el a hallgatókhoz.

Lelkésznövendékeink segitése. Már emlitettük Keresztesi Dénes 10.000 leus alapitványát, a nyikóvidéki ifjuság 500 leus adományát s most tisztelettel és hálás köszönetünk kifejezése mellett adjuk tudtul, hogy a bágyoni unitárius egyházközség 2415·25, az alsószentmihályi pedig 1213·50 leu adománnyal járult hozzá Teol. Akad. ifjaink segélyezéséhez. — Kérjük k. barátainkat, minél számosabban keressék fel az intézetünket hasonló szives adományokkal.

Mindent az ifjuságért. Néhai Barabás Vilmossal szemben tanitó-társai ugy fejezték ki megbecsülésüket, hogy gyermekei számára, hogy azok tanittatását némikép megkönnyitsék, közel 6000 leut gyüjtöttek össze s adtak át az özvegynek. Igazi hálás köszönetet mondunk e nemes cselekedetért.

A legteljesebb román-magyar szótár.

Az impérium átvétele óta nagyon éreztük a hiányát egy tökéletes román-magyar szótárnak. A kedvező konjunktura több szótárt vetett ugyan a könyvpiacra, egy minden tekintetben megfelelő mű azonban csak hosszu évek céltudatos programm felé törekvő munkájának lehetett az eredménye s ezért érthető, hogy e régen várt szótár csak mostanában került napvilágra. A kitünő nyelvkönyveiről ismert nyelvész-tanár, dr. Cherestesiu Victor szerkesztette e munkát dr. Ferenczi Miklós és Valentiny Antal egyetemi főkönyvtárosok és dr. Cherestesiu Victorné közremüködésével.

Az uj szótár a legnagyobb az összes eddig megjelentek közül, mert 1134 lapon több mint 35.000 szó jelentését dolgozza ki a legfinomabb jelentésárnyalatokig, gazdagon hozva mindenütt a román szólásmódokat is. A román és a magyar nyelv legtökéletesebb ismeretét árulja el e munka minden sora és mivel szigoruan követi

a Román Akadémia helyesirási szabályait, a legbővebb román helyesirási szótár is egyszersmind.

Mégsem a teljessége a legnagyobb erénye e szótárnak, hanem a szerkesztési módja. A szótárhoz szervesen kapcsolódó 208 lapos nyelvtan révén tökéletesitését jelenti az egész világon ismert és legjobbnak tartott Toussaint—Langenscheidt szótárak módszerének. A szókincs minden ragozható szavához egy-egy szám füződik, amely rámutat a nyelvtan megfelelő példájára, hol az illető szó ragozása könnyen fellelhető. Azonfelül a szótárban utalások vezetnek rá a szavaknak a ragozás folyamán megváltozott alakjáról a törzsalakra, ugy hogy ilyképen e szótár a nyelvtanulás minden fokán a legmegbizhatóbb segédeszköznek bizonyul.

Mig az uj szótár a fenti tulajdonságai folytán nemcsak a hazai, hanem a nemzetközi szótárirodalomnak is büszkeségére válik, nyomdatechnikai szempontból is eléri a békebeli legjobb kiállitásu szótárak szinvonalát. Az áttekinthetőséget különböző betütipusok használása emeli, a hangsuly jelzésére pedig speciális aláhuzott betük szolgálnak. A munka elkészitése ezért külön felszerelést igényelt a Corvin-nyomdától és kivitele méltán válik dicséretére Kahlfürst Imre afiának, aki — mint a Corvin-nyomda társtulajdonosa — a szótár nyomtatását irányitotta.

A még csak nemrég megjelent művet a kultuszminisztérium nagyobb példányszám megrendelésével tüntette ki, a közoktatásügyi minisztérium pedig 421—1925. szám alatt ugy a szótárt, mint a nyelvtant a magyar iskolák részére segédkönyvekül approbálta. A magyar egyházak főhatóságai külön rendeleteikben hivták fel a lelkészi, tanári és tanitói kart ezen eddig egyedül approbált szótár beszerzésére.

A szótár bolti ára füzve 250, eredeti szép vászonkötésben 295 leu, a nyelvtané füzve 50 leu.

A munka kiadója, dr. Cherestesiu Victor (Cluj, Str. Şt. O. Iosif No. 1.) a szótár árából az iskolák számára 25%-os kedvezményt és ezenfelül a tanulók részére az igazgatóságok jótállása mellett részletfizetési módozatot is nyujtott.

Örömmel hivjuk fel olvasóközönségünket, hogy e munkát saját érdekében beszerezze és ezáltal a szerzők alapos és pontos munkáját honorálva, őket a további munkára ösztönözze.

Nyilvános köszönet. Az 1914/18-iki világháboruban hősi halált halt Török István földmives gazda és özvegye Márton Juliánna leánya: Török Juliánna a D. F. Nőegyletünk buzgó és áldozatkész tagja édes apja emlékére a recsenyédi unitárius templom számára egy diszes teritővel beteritett urasztalt ajándékozott 4000 leu értékben. E kedves ajándékért az egyházközség nevében e helyen is köszönetet mondok. Legyen áldott a hős emléke és az ajándékozó élete. Legyen kedves ez áldozat az Ur előtt s a hivek előtt buzditó, irányitó példa arra, hogy az elhunytak emlékét miképen lehet és kell maradandóvá tenni. — Recsenyéden, 1925. *Gál József* lelkész.

Egyházi és iskolai mozgalmak.

A püspöki vizsgálószék látogatása a marosi egyházkörben. Mint már mult számunkban jeleztük, dr. Boros György egyh. főjegyző augusztus 16—31-ig püspöki vizsgálatot tartott a marosi egyházkör összes egyházközségeiben. Örömmel állapithatjuk meg, hogy a vizsgálat mind a külső keretek, mind pedig a belső épités tekintetében kiváló sikerrel járt. A püspökhelyettest és kiséretét, kik közül ki kell emelnünk K. Nagy Árpád köri felügyelő-gondnokot, ki mindvégig odaadó buzgalommal vett részt a fáradságos munkában, mindenütt meleg szeretettel és ragaszkodással fogadták s utjában nem találkozott semmi lehangoló eseménnyel, ha csak azt nem tekintjük annak, hogy helyenkint a nép körében az alkohol feltünő romboló hatását kellett tapasztalnia. A minden tekintetben eredményesnek mondható vizsgálatot augusztus 31-én Marosvásárhelyen egy értekezlet zárta be, hol a főjegyző úr először a városból és a vidékről egybegyült nagyszámu unitárius nő előtt fejtette ki a nők munkájának és közremüködésének az egyházi épitő munkában való szükségességét. Majd a tanitókkal s végül a lelkészekkel tartott megbeszélést szerzett tapasztalatairól. Az értekezlet végén Halmágyi János köri esperes meleg szavakban fejezte ki elismerését a püspökhelyettes úrnak fáradságot nem ismerő lelkes munkájáért. — *ő* —

Közgyülésünk programmját lapunk jövő számában fogjuk közölni. Egyuttal már most értesitjük vidéki tagjainkat, hogy nov. 7-én este az unitárius kollégium tornatermében müsoros és tánccal egybekötött összejövetelt tervezünk, melyre a meghivók nehány nap mulva fognak kibocsáttatni.

GÁL JENŐ. Kövendi Gál Jenő ny. kir. táblai tanácselnök, az unitarius egyház főtanácsának és képviselőtanácsának tagja, a kolozsvári unitárius kollégium felügyelő-gondnoka, stb. életének 78-ik évében, f. év szeptember 5-én Tordán meghalt. Egy nagyértékü, mindig tiszteletet parancsoló, buzgó unitárius férfiu távozott el vele körünkből. Temetése Kövenden volt Ádámosi Gábor és Lőrinczi Dénes közremüködésével, Torda város és Aranyosvidék nagy részvéte mellett. Az egyház képviseletében dr. Boros György főjegyző beszélt. Legyen áldott emlékezete néhai nagy unitáriusunknak.

Uj munkaterv. Lapunk jövő száma egész terjedelmében hozni fogja Kiss Károly vargyasi igazgató-tanitó urnak felkérésünkre elkészitett, nagy tapasztalatról és szakavatottságról tanuskodó munkatervét, amelynek bevezetése a D. F. Egylet müködését egységessé és rendszeressé kivánja tenni minden egyházközségünkben. A figyelmet már előre felhivjuk e munkára s egyuttal ezuton is kérjük a D. F. Egyletek vidéki vezetőit, hogy minél számosabban jelenjenek meg közgyülésünkön, hogy az uj munkaterv bevezetésének megbeszélése alapján már most, az őszi időszakban teljes erővel megindulhasson az egyesületi élet.

Péterfi Dénes-alap. A kolozsvári unitárius egyházközség f. év május 27-én tartott kebli tanácsának ülésén elhatározta, hogy

néhai, érdemekben gazdag lelkészének és köri esperesének egy alapitvánnyal örök emléket állit. Az alapitványra a gyüjtés megindittatván, a következők adományoztak: Kolozsvári Unitárius Egyházközség 2000, Ferencz József püspök 300, Dr. Ferencz József gondnok 300, Nemes József alezredes 100, Özv. Farkas Vilmosné kereskedő 200, Farkas Gyula kereskedő 200, Farkas László kereskedő 200, Fekete Pál bankpénztáros 100, Dr. Gspann Károly kebli tanácsos 200, Müller Gyula kebli tanácsos 200, Müller Géza mérnök 100, Dr. Gyergyay Árpád kebli tanácsos 200, Türkössy Sámuel kebli tanácsos 100, Ormai Kálmán örökös kebli tanácsos 100, Albert Dénes kebli tanácsos 200, Dr. Lukácsi József kebli tanácsos 100, Dr. Csutak Mihály kebli tanácsos 100, Vári Albert kebli tanácsos 100, Gyulay Árpád kebli tanácsos 100, Kahlfürst Imre nyomdatulajdonos 100, Szentmiklósi Lászlóné 100, Dr. Anka Aurélné 100, Kauntz Józsefné 100, Özv. Györke Lajosné 100, Özv. Nyiredy Gézáné 50, Ajtay János 20, Nanofszky György 10. Öszszesen 5.380 leu. — Az alapitvány célját és rendeltetését az egyházközség később fogja meghatározni. Tisztelettel felkérem Péterfi Dénes tanitványait, barátait, tisztelőit, akik az alapitványhoz még hozzá óhajtanak járulni, hogy adományaikat hozzám juttatni méltóztassanak: Hadházy Sándor, az unitárius egyház és a kolozsvári egyházközség pénztárnoka.

Az egyes körök levelezőitől rövid összefoglaló jelentést kérünk az illető körben végzett egyesületi munkáról, hogy a közgyülésen beszámolhassunk.

Harangszentelés Ujszékelyen. Szép és lélekemelő, bensőségteljes ünnepe volt augusztus 30-án az ujszékelyi unitárius egyházközségnek. Ekkor szentelte fel az egyházközség szép és nagyszámu közönség jelenlétében az 1923. és 1924. évek folyamán szerzett két uj harangját. Az ünnepélyen Istenhez emelő, áhitatos fölszentelő imát Katona Ferenc esperes, magasan szárnyaló, képekben és gondolatokban gazdag fölavató beszédet Csifó Salamon teol. akad. tanár tartott. Örökre feledhetetlen, meginditóan szép jelenet volt, amikor az ünnep szónoka a harangok zugása közben azokat megáldotta. Az ünnepélyen közremüködtek még az ujszékelyi unitárius férfi dalárda Bakó Lázár ny. tanitó vezetése mellett, Lőrinczi N. tanitójelölt gyönyörü énekszólójával; Buzogány Elek lokodi unitárius tanitó egy igen szép és hatásos melódrámát szavalt el orgonakiséret mellett. A harangszerzés történetét, valamint a hivek áldozatkészségét Máthé Sándor lelkész ismertette. A Mélt. és Főt. Püspök ur főpásztori áldását Dr. Elekes Domokos egyh. jogtanácsos olvasta fel a gyülekezetben. Az istentisztelet után pedig közebéd volt, amelyen számos pohárköszöntő hangzott el. Este 8 órai kezdettel pedig az ujszékelyi ifjuság szindarabos bált rendezett, amelyen előadta Gerő Károly „Vadgalamb“ c. 3 felv. népszinmüvét.

Örömmel értesültünk, hogy az Erdélyi Magyar Sajtóvállalatnak sikerült az „Ellenzék“ lapot megvennie s igy a Magyarság c. lap megszünt és az Ellenzék lett a magyar nép politikai napi lapja. Széthuzás helyett egyetértés, ez kell ma a magyarnak!

A Ref. Teológiai Fakultás okt. 4-én 30 éves fennállását ünnepelte, mely alkalommal Erdély magyarságát egyhelyt láthattuk. Egyházunk részéről főt. püspök ur mondott üdvözlő beszédet az Egyház, a Theol. Akad., főgimnázium és a kolozsvári egyházközség nevében, az illető intézmények vezetői által kisérve.

Az egyetemes unitárius lelkészkör szept. 1—3-án Székelykereszturon tartott továbbképző tanfolyama alkalmával jelenlevő lelkész afiai gyüjtést rendeztek a gyülés helyéül szolgáló főgimnázium szegény tanulói javára. A gyüjtés eredményekép a helyszinén befolyt 3824 lei, ezenkivül Lőrinczi Domokos kissolymosi lelkész egy métermázsa buzát, Ütő Lajos székelykereszturi lelkész 5 véka buzát adományoztak konviktusi segélyezésre. E helyen is hálás köszönetet mond az adományokért a főgimn. igazgatóság.

Házasság. Pálffy Albert medeséri lelkész megnősült, feleségül vevén Rugonfalváról Benedekfi Rózsikát. Az ifju párt dr. Kiss Elek dékán eskette meg. Medeséri hiveink a fiatal lelkésznében egy igazi papnét kaptak. Legyen frigyük és egyházi tevékenykedésük maguk örömére, népünk boldogitására s Isten dicsőségére.

Vadnay Cornélné sz. Fábry Hermin, Fuhrling via Lugoj (Carasseverin) 4 leánykája mellé, kik közül a legidősebb 12 éves, házitanitónőt keres, aki leánykáit magánuton előkészitse a lugosi nyilvános iskolában való vizsgázásra. Fuhrling Lugos és Boksánbánya között az országut mellett fekszik, vasuti állomástól 2 és fél óra kocsin, jó hegyi levegője van. A házitanitónő családtag lenne. Jelentkezők fényképpel ellátott, sajátkezüleg irt ajánlataikat oklevélmásolatokkal ajánlva küldjék a teljes ellátás melletti fizetési igényük megjelölésével fenti cimre.

Nyárádszentlászló ünnepe. Ez év augusztus 16-án volt meg annak a szép kis harangnak fölszentelése, amelyet özv. Adorjáni Mózesné ajándékozott Nyárádszentlászló unitárius egyházközségének és amelyet már egy alkalommal az U. K. jelzett. A harang 123 kilogrammos, 23.340 leu értékü. Megérdemli az ilyen jókedvü adakozó, hogy a nagy nyilvánosság is tudomást vegyen róla. Bárcsak minél többen lennének kicsiny egyházunkban ilyen nagyok, mint özv. Adorjáni Mózesné, de bár mindenki annyira szeretné egyházunkat, mint ő, hogy amikor szükség, ne késsék tenni érte.

Kovács József hadviseltsérült katona (Nagyvárad, Str. Ep. Ciorogariu 33.) azzal a kéréssel fordul kolozsvári hitrokonaihoz, hogy amennyiben valaki egy kis szobát tudna neki adni szerény dijazásért, értesitse őt, mert ez esetben Kolozsvárra költözne.

Adományok a brassói unitárius templom épitése céljára. (Folytatás.) Gálfalvi Kálmánné gyüjtése Brassó 530, dr. Ferencz Áron gyüjtése Kolozsvár 520, Unitárius egyházközség adománya Dicsőszentmárton 98, Dicsőszentmárton és Vidéke Hitelszövetkezete 98, Ipartestület Brassó 300, Bartha Miklós adománya Brassó 300, Ürmössy József gyüjtése Brassó 635, Ürmössy József adománya Brassó 300, alsóboldogfalvi unitárius egyházközség adománya 1000 és gyüjtése 1000 = 2000, siménfalvi egyházközség gyüjtése 2530, medeséri egyházközség gyüjtése 524 Leu. (Folytatjuk.)

Hivatalos közlemények.

XVIII. Emlékeztető az Unitárius Közlönyben meg nem jelent szeptemberi köriratokról. 1713—1925. sz. Körirat lelkész afiaihoz az állami anyakönyvekbe betekintés tárgyában. — 1701—1925. sz. Körirat lelkész afiaihoz egyházi szőnyegekről. — 1714—1925. sz. Körirat lelkész afiaihoz a telekkönyveknek a kisajátitások utáni kiigazitásáról. — 1712—1925. sz. Körirat lelkész afiaihoz, iskolaszékekhez, főgimn. igazgatóságokhoz az állami ünnepek napjainak kiigazitása tárgyában. — 1532—1925. sz. Körirat iskolaszékekhez, tanitó afiaihoz és tanitónőkhöz a tanitói fizetés, tankönyvek és 7. osztály beállitása tárgyában. — 1699—1925. sz. Körirat lelkész, teol. akad. tanár és központi tisztviselő afiaihoz a globális adóik befizetéséről szóló nyugtáknak november hó 10-ig E. K. Tanácshoz beküldéséről. — 1711—1925. sz. Körirat belsőember és presbiter afiaihoz az egyetemes egyházi adózás tárgyában. Kérdőivek beküldendők október hó 25-ig. E körirathoz külön, a lelkész afiaihoz intézett kisérőirat is volt csatolva.

XIX. Sz.: 387—1925. U. P. **Pályázati hirdetés kántortanitói állásra.** Háromszékmegyében, kökösi egyházközségünkben a kántortanitói állás ürességbe jővén, arra ezennel pályázatot hirdetek. Javadalom: 1. Lakás melléképületekkel és 263 négyszögöl kert. 2. Hét hold és 154 négyszögöl szántó haszonélvezete. 3. Bodollai erdőn 10 m. rakás 14 m. hosszu, 1 m. széles, 1 m. magas tüzifa. 4. Az egyházi hatóság által megállapitandó tanitói fizetés. Pályázók a szükséges oklevelekkel és bizonyitványokkal felszerelt folyamodásaikat folyó évi október hó 10-ig Végh Benjámin esperes urhoz Árkos (Jud. Treiscaune) küldjék. Az egyházközség pályázóknak próbaéneklés és tanitás céljából személyes megjelenését óhajtja. Kolozsvár, 1925. szept. 15. *Ferencz József* unitárius püspök.

XX. Sz.: 1488—1925. **Körirat** lelkész afiaihoz, iskolaszékekhez és főgimn. igazgatóságokhoz. Miheztartás végett közlöm, hogy E. K. Tanács előterjesztésére a közoktatásügyi miniszter ur 54505—1925. sz. értesitése szerint hozzájárult ahhoz, hogy az unitárius vallásu tanulók szünetet tartsanak a következő egyházi ünnepeinken: Karácsony három napja, Újév napja, Nagypéntek, Husvét három napja, Áldozócsütörtök és Pünköst két első napja. Pünköst harmadnapjára a közoktatásügyi miniszter ur nem volt hajlandó szünetet engedélyezni, amiért a vallásügyi miniszter ur utján hozzá ujabb előterjesztéssel éltünk. Kolozsvár, 1925. szeptember 15-én. *Ferencz József* unitárius püspök.

Szerkesztik: Dr. Kiss Elek, Pap Domokos, Pálffi Márton, Dr. Varga Béla.

Előfizetési ár: Egész évre 40 L. Magyarországra 60 L. Egyes szám ára 5 L. Akik a 40 L.-t egy összegben előre befizetik, a Dávid Ferenc-Egylet rendes tagjainak tekintetnek. Örökös alapitódij 500 L. Minden pénz **Gálfi Lőrinc** egyleti pénztároshoz küldendő.

Nyomatott „Corvin"-könyvnyomdában Cluj-Kolozsvár, Str. Iorga (volt Jókai-utca) 17sz